

มะเดื่อปล้อง

Ficus hispida L.f.

วงศ์ MORACEAE

ชื่อพื้นเมือง : มะเดื่อปล้อง, เตื่อป่อง, เตื่อสาย, ตะเอน่า, เอาแทน, สะกอสะนิยา

ไม้ต้น เล็ก ไม่อาศัยไม้อื่น ไม่ผลัดใบหรือผลัดใบช่วง สั้น สูงได้ถึง 12 ม. เปลือก สีเทาอ่อนเรียบหรือหยาบเพราะ มีช่องอากาศนูน และสันตามแนวราบ เปลือกในสีครีม มียาง ขาวจำนวนมากหรือแทรกอยู่ประปราย ใบ กว้าง 5-13 ซม. ยาว 11-28 ซม. ออกตรงข้ามเรียงเวียน (หรือกึ่งแผ่แบนแผ่ ระบายเดียวบนกิ่งเมื่อยังอ่อน) รูปไข่แคบถึงขอบขนานแกม รีหรือรูปไข่กลับ ปลายแหลมหรือเรียวแหลมสั้น โคนทุติง กลม หรือรูปหัวใจตื้น อาจเบี้ยวเล็กน้อย ขอบจักละเอียด อย่างน้อยในครึ่งบน โดยมีหนามหยาบๆ โดยเฉพาะบนเส้น ใบด้านล่าง เส้นใบจากโคนยาวไปถึงครึ่งใบ มักแตกแขนง เส้นใบข้าง 6-10 คู่โค้งชัด มักแตกง่ามหรือแตกแขนงห่าง จากขอบใบ มีต่อมไขเล็กๆ ที่ซอกเส้นใบ เส้นใบย่อยคล้าย ขันบันได ฐานด้านล่าง ก้านใบยาว 1.5-6(10) ซม. มีขนหยาบ มีเกล็ด มักมีต่อมไข 1 คู่ที่โคน หูใบยาว 1-2.5 ซม. มีขน ค่อนข้างติดทน กิ่งลำ กลวงและมีหนามเมื่ออ่อน ผล ขนาด 2-4 ซม. มีก้านชัดยาว 0.5-2.5 ซม. ออกเป็นช่อตามลำต้น เล็กเรียวไม่มีใบ ยาวได้ถึง 1.5 ซม. ห้อยตามลำต้นและกิ่ง ใหญ่ พบบ้างเลื้อยไปตามพื้นดิน บางที่ทิ้งง่ามใบโดยเฉพาะ ต้นที่ยังอ่อนอยู่ ผลทรงกลมถึงรูปไข่กลับ หรือคล้ายลูกแพร์ ปลายแบนหรือบวมเล็กน้อย ช่องเปิดเส้นผ่านศูนย์กลาง 2-4 มม. ล้อมรอบด้วยใบประดับใหญ่ 5-6 ใบ โคนมักแคบสั้น เป็นคอเรียวยาวได้ถึง 6 มม. มีสันจางสากสีเหลืองขุ่นมีจุดจาง ขนหยาบละเอียด มักมีเกล็ดด้านข้าง 2-3 เกล็ด ก้านผลยาว 1.2-5 ซม. เล็กเรียว มีวงใบประดับเล็กรูปสามเหลี่ยม 3 ใบ พบมากในป่ารุ่น และป่าที่ถูกทำลายทั่วไปในภาคใต้

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โทมัส ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : อนุรักษ์พันธุ์พืชเมืองร้อนและป่าดิบชื้น, 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : http://biodiversity.forest.go.th/index.php?option=com_dofplant&id=186&view=showone&Itemid=59

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

